

ΔΕΛΤΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ

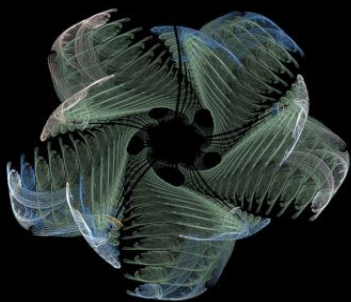
Αριθμός 61 | 2 Μαΐου 2018

ΔΙΚΤΥΟ για τη
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ
στην Ελλάδα
και την Ευρώπη

ΣΥΝΟΨΗ:

Οι εκτιμήσεις που οδηγούν σε πρόωρες εκλογές το 4^ο τρίμηνο του 2018, η επόμενη μέρα της λήξης (;) του τρίτου Μνημονίου και οι προσπάθειες της ΕΕ να ανακτήσει το χαμένο έδαφος στον αγώνα της Τεχνολογίας, είναι τα βασικά θέματα του νέου Δελτίου του ΔΙΚΤΥΟΥ.

Από Μάρτη καλοκαίρι και από Σεπτέμβριο ...εκλογές

Στην θεωρία του Χάους υπάρχουν διαφορετικά επίπεδα χάους. Ο καιρός επί παραδείγματι είναι επίπεδο χάους ένα. Ανεξαρτήτως του τι θα προβλέψει ο μετεωρολόγος ή τι επιθυμούμε εμείς, ο καιρός θα κάνει το δικό του.

Η πολιτική από την άλλη είναι επίπεδο χάους δύο. Η εξέλιξη της επηρεάζεται, διαμορφώνεται από πολλούς και διάφορους παράγοντες. Πράξεις, λόγια, εκτιμήσεις, πληροφορίες, επιθυμίες, γεγονότα, (τα γεγονότα, καλό μου παιδί, τα γεγονότα, όπως είπε και ο Βρετανός Πρωθυπουργός *Harold Macmillan*) αποτελούν ορισμένους από τους εξελικτικούς παράγοντες μίας πολιτικής κατάστασης που αποτελεί, για τους παραπάνω λόγους, μία διαρκώς μεταβαλλόμενη κατάσταση.

Η χώρα έχει πλέον εισέλθει σε οιονεί προεκλογική περίοδο. Εκείνο που απασχολεί τους αναλυτές, τα κόμματα και τους Θεσμούς είναι η κατάλληλη προετοιμασία εν όψει της προεκλογικής περιόδου και προφανώς ο ακριβής χρόνος, όπως και τα πιθανά μετεκλογικά σενάρια. Όπως, είπαμε όμως, η πολιτική επηρεάζεται από λεπτομέρειες που κρύβουν την ουσία.

Η χώρα έχει πλέον εισέλθει σε οιονεί προεκλογική περίοδο. Εκείνο που απασχολεί τους αναλυτές, τα κόμματα και τους Θεσμούς είναι η κατάλληλη προετοιμασία εν όψει της προεκλογικής περιόδου και προφανώς ο ακριβής χρόνος, όπως και τα πιθανά μετεκλογικά σενάρια.

Ο Υφυπουργός Εργασίας κ. Πετρόπουλος σε παρέμβαση του στη Βουλή «φωτογράφησε» έμμεσα τον χρόνο των εκλογών.¹ Ζυγίζοντας το πολιτικό κόστος των συμφωνημένων περικοπών των συντάξεων από την αρχή του 2019, δήλωσε ότι η Κυβέρνηση δεν προτίθεται να ενημερώσει τους συνταξιούχους νωρίτερα από τον Ιανουάριο του 2019 για το νέο ποσό σύνταξης που θα λαμβάνουν. Ενώ η Ελλάδα έπρεπε να έχει ολοκληρώσει ήδη τον επανυπολογισμό των συντάξεων και να έχει αποστείλει στους πολίτες την επιστολή ενημέρωσης με το νέο ποσό, αυτή η διαδικασία ενημέρωσης μετατίθεται και ουσιαστικά συμπίπτει η ενημέρωση με την εφαρμογή!

Δημιουργούνται ως εκ τούτου βάσιμες υπόνοιες για το χρόνο των εκλογών. Μετά τη φιέστα της ολοκλήρωσης του τρίτου Μνημονίου και πριν από τις σημαντικές περικοπές στις συντάξεις. Σε αυτή την τακτικιστική εξίσωση θα πρέπει να συμπεριλάβουμε και άλλους παράγοντες όπως οι διαθέσεις των Θεσμών και κυρίως της Γερμανίας, απέναντι στη μορφή και την αυστηρότητα της εποπτείας.

Δημιουργούνται ως εκ τούτου βάσιμες υπόνοιες για το χρόνο των εκλογών. Μετά τη φιέστα της ολοκλήρωσης του τρίτου Μνημονίου και πριν από τις σημαντικές περικοπές στις συντάξεις.

Άστο για αργότερα και κάνε τον ...Κινέζο

Η γνωστή από το παρελθόν φράση «extend and pretend», δηλαδή επέκταση και προσποίηση, είναι το πιο πιθανό σενάριο για την επόμενη ημέρα της ολοκλήρωσης του τρίτου Μνημονίου.

Οι πολιτικοί ελιγμοί που η Κυβέρνηση και οι Θεσμοί πρέπει να κάνουν με δεδομένη τη γερμανική δύσκαμπτη στάση, τις συζητήσεις για το μέλλον της ΕΕ και τις επικείμενες ευρωεκλογές που αναμένεται να ενισχύσουν τα άκρα του πολιτικού φάσματος, επιβάλλουν μία λύση που θα τους διατηρεί όλους σχετικά ικανοποιημένους.

Στις 20 Αυγούστου δεν θα είμαστε αντιμέτωποι με τίποτε άλλο παρά με την «επόμενη μέρα». Μία «ημέρα» κατά την οποία η Ελλάδα θα εξακολουθεί να εμφανίζει ένα εκατ. ανέργους και πολλούς περισσότερους χαμηλόμισθους, έναν στους δύο φορολογούμενους με ληξιπρόθεσμες οφειλές στην Εφορία και ρυθμό ανάπτυξης της τάξης του 2,1% σε ετήσια βάση, όπως εκτιμά το ΙΟΒΕ, δηλαδή χαμηλότερο του απαιτούμενου για ταχεία έξοδο από την κρίση.

Θα είμαστε, με άλλα λόγια, αντιμέτωποι με τα ίδια προβλήματα με τα οποία είμαστε και σήμερα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν το τραπεζικό σύστημα, την προσέλκυση επενδύσεων, την γραφειοκρατία, τον αναποτελεσματικό δημόσιο τομέα και τόσα άλλα που δεν καταφέραμε να λύσουμε.

¹ <http://www.kathimerini.gr/961141/article/oikonomia/ellhnikh-oikonomia/petropoylos-agnwsto-poso-8a-kopoyn-oi-synta3eis-apo-to-2019>

Ύστερα από 13 Περιφερειακά Συνέδρια με αντικείμενο την ανάπτυξη, από πέρυσι το καλοκαίρι, η Κυβέρνηση έθεσε πρόσφατα ένα «ολιστικό πλάνο ανάπτυξης» ενώπιον των εταίρων και δανειστών μας, διεκδικώντας αποδοχή την οποία –κατά τα φαινόμενα- δεν έχει ακόμη εισπράξει (και που κανείς αρμόδιος φορέας και θεσμός στην Ελλάδα δεν γνωρίζει!)

Και αυτό συνέβη γιατί ακόμα δεν έχει ανακτηθεί η εμπιστοσύνη στην οικονομική πολιτική της χώρας. Μέσα στους επόμενους τρεις μήνες, η Κυβέρνηση πρέπει να διαμορφώσει μαζί με τους Θεσμούς, ένα συνολικό πακέτο με μέτρα μείωσης του χρέους, και να φέρει σε πέρας μεταρρυθμίσεις σε αναπτυξιακή κατεύθυνση.

Αν δεν το κατορθώσει τότε η εξέλιξη αυτή θα καταστήσει την Ελλάδα παρατηρητή των συζητήσεων σε επίπεδο Γερμανίας και ΔΝΤ. Η Γερμανία και το ΔΝΤ θα πρέπει να φθάσουν σε κάποιο συμβιβασμό για τον μηχανισμό ελάφρυνσης του χρέους που να ικανοποιεί και τους δύο. Κάτι σαν τον δημοσιονομικό κόφτη που συμβίβασε τις διαφορές τους για τον εκτιμώμενο ρυθμό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας και τα πρωτογενή πλεονάσματα. Είναι σφόδρα πιθανό να προκύψει ένας υβριδικός μηχανισμός χρέους, που θα μπορούσε να ενεργοποιείται αυτόματα.

Μέσα στους επόμενους τρεις μήνες, η Κυβέρνηση πρέπει να διαμορφώσει μαζί με τους Θεσμούς, ένα συνολικό πακέτο με μέτρα μείωσης του χρέους, και να φέρει σε πέρας μεταρρυθμίσεις σε αναπτυξιακή κατεύθυνση.

Με τι κριτήρια όμως, θα λειτουργεί ο μηχανισμός;

Μέχρι τώρα στη συζήτηση κυριαρχεί η «αρνητική υπόθεση», δηλαδή να κινητοποιείται ο μηχανισμός ελάφρυνσης όταν η οικονομία είναι σε ύφεση. Αλλά αυτό δεν συνιστά ουσιαστικό κίνητρο. Διότι σε αυτή τη περίπτωση, η Ελλάδα θα επιβραβεύεται στην ουσία για να μην έχει ισχυρή ανάπτυξη, αντί να επιβραβεύεται με βάσει τις μεταρρυθμίσεις που πραγματοποιεί ώστε να ενισχύεται η ανάπτυξη.

Άρα, ο μηχανισμός πρέπει να αποκτήσει «θετική υπόθεση». Όσο περισσότερες δομικές μεταρρυθμίσεις εφαρμόζονται τόσο περισσότερο θα ελαφρύνεται το χρέος. Πρέπει να αλλάξει το πρόσημο. Να επιδιώκουμε τη θετική προσδοκία και όχι την αρνητική πιθανότητα.

Ο παλιός κόσμος και ο νέος μέσα από την αυτοκινητοβιομηχανία

Ένας από τους λόγους που οι αναλυτές ενδιαφέρονται για την τύχη της αυτοκινητοβιομηχανίας στην ΕΕ, είναι ότι ο κλάδος εμπεριέχει κάποιες από τις αδυναμίες της Ευρώπης. Η Ευρώπη διαθέτει ισχυρές βιομηχανίες και μερικές εξαιρετικές εταιρείες, αλλά τόσο η κοινωνία όσο και η βιομηχανία δεν είναι έτοιμες για τις μεγάλες αλλαγές που απαιτούνται για τη μετάβαση στις τεχνολογίες νέας γενιάς.

Η ΕΕ εξακολουθεί να απολαμβάνει τα μερίσματα του παρελθόντος. Οι μεγαλύτερες εταιρείες πληροφορικής και βιοτεχνολογίας είναι όλες Αμερικανικές και φαίνεται ολοφάνερα ότι η μάχη για τα αυτοκίνητα επόμενης γενιάς και τη χρήση τεχνητής νοημοσύνης, θα είναι μεταξύ των ΗΠΑ και της Κίνας.

Δύο ειδήσεις υπογραμμίζουν αυτή τη μετατόπιση ισχύος:

Η πρώτη αφορά τη σημαντική μείωση των πωλήσεων πετρελαίου. (Οι χώρες του Κόλπου ήδη προσαρμόζονται στις εξελίξεις της μετάβασης στη νέα οικονομία της τεχνητής νοημοσύνης και της υψηλής τεχνολογίας).

Η δεύτερη είναι η έμμεση συνειδητοποίηση κορυφαίων ευρωπαϊών επιστημόνων ότι η ΕΕ πρόκειται να χάσει τη μάχη της τεχνητής νοημοσύνης. Αυτό που έχουν και οι δύο ιστορίες είναι η αντανάκλαση του τρόπου με τον οποίο το πολιτικό σύστημα αποτυγχάνει να παράσχει τις προϋποθέσεις για την προσαρμογή της ΕΕ στον νέο κόσμο.

Η ΕΕ σχεδιάστηκε αρχικά ως καρτέλ παραγωγών. Σήμερα, η αυτοκινητοβιομηχανία αντιμετωπίζει δύο ταυτόχρονες τεχνολογικές εξελίξεις. Από το πετρέλαιο περνά σταδιακά στο ηλεκτρικό, από την αυτόματη οδήγηση στην λιγότερη οδήγηση.

Το πρόβλημα είναι η αδυναμία της Ευρώπης να οργανώσει τη σύνδεση του ακαδημαϊκού και του ιδιωτικού τομέα. Οι επιστήμονες υποστηρίζουν τη δημιουργία πανευρωπαϊκού ερευνητικού ινστιτούτου στο οποίο μπορούν να συνεισφέρουν οι ακαδημαϊκοί και υπογραμμίζουν ότι το πρόβλημα δεν είναι έλλειψη πόρων, αλλά έλλειψη ερευνητών που εργάζονται σε συνάφεια με τη βιομηχανική παραγωγή και εξέλιξη.

Η πτώση των πωλήσεων ντίζελ στη Γερμανία είναι σημαντική. Η αγορά μεταχειρισμένων αυτοκινήτων έχει καταρρεύσει εντελώς, καθώς οι έμποροι βρίσκονται πάνω σε ένα απόθεμα απούλητων πετρελαιοκίνητων οχημάτων.

Τα τελευταία στοιχεία από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος, δείχνουν ότι τα βενζινοκίνητα αυτοκίνητα ξεπερνούν τα πετρελαιοκίνητα οχήματα. Το μερίδιο αγοράς των ηλεκτρικών και υβριδικών αυτοκινήτων είναι μόλις 1,5%. Μια άλλη ενδιαφέρουσα στατιστική είναι ότι οι εκπομπές CO₂ των καινούργιων αυτοκινήτων αυξάνονται πάλι. Η Ευρώπη μένει πίσω στην εξέλιξη μίας από τις σημαντικότερες βιομηχανίες που ανέπτυξε ποτέ και που αποτελούν την προμετωπίδα της ανάπτυξης της.

Η δεύτερη είδηση αφορά δύο γεγονότα που αφορούν την ίδια υπόθεση. Την παγκόσμια συζήτηση για το μέλλον της τεχνητής νοημοσύνης. Του ελέγχου της εξέλιξης της και των εφαρμογών της.

Προ ημερών η ΕΕ δημοσίευσε ένα ενδιαφέρον κείμενο για την τεχνητή νοημοσύνη στην ΕΕ.² Είναι η πρώτη ολοκληρωμένη προσπάθεια να καταγραφούν οι ευρωπαϊκές απόψεις και προτεραιότητες απέναντι στην τεράστια πρόκληση της τεχνητής νοημοσύνης.

Εκείνο όμως, έχει μεγαλύτερη σημασία είναι η ανοικτή επιστολή από μερικούς κορυφαίους επιστήμονες της Ευρώπης που προειδοποιούν ότι η ΕΕ μένει πίσω από τον υπόλοιπο κόσμο στην ανάπτυξη συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης.³ Γράφουν χαρακτηριστικά: *"... η μηχανική μάθηση βρίσκεται στο επίκεντρο μιας τεχνολογικής και κοινωνικής επανάστασης λόγω της τεχνητής νοημοσύνης, που περιλαμβάνει πολλαπλούς συναφείς κλάδους και ενέχει μεγάλες συνέπειες για τη μελλοντική ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης. Η Ευρώπη, όμως, δεν ακολουθεί το διεθνή ανταγωνισμό. Τα περισσότερα από τα κορυφαία εργαστήρια και διδακτορικές διατριβές, πραγματοποιούνται στις ΗΠΑ και την Κίνα."*

Το πρόβλημα είναι η αδυναμία της Ευρώπης να οργανώσει τη σύνδεση του ακαδημαϊκού και του ιδιωτικού τομέα. Οι επιστήμονες υποστηρίζουν τη δημιουργία πανευρωπαϊκού ερευνητικού ινστιτούτου στο οποίο μπορούν να συνεισφέρουν οι ακαδημαϊκοί και υπογραμμίζουν ότι το πρόβλημα δεν είναι έλλειψη πόρων, αλλά έλλειψη ερευνητών που εργάζονται σε συνάφεια με τη βιομηχανική παραγωγή και εξέλιξη.

ΣΥΝΤΑΞΗ ΔΕΛΤΙΟΥ (αρ. 61):

Γιάννης Μαστρογεωργίου

Διευθυντής ΔΙΚΤΥΟΥ

&

Γιώργος Παπούλιας

Πολιτικός Επιστήμονας, Συνεργάτης

ΔΙΚΤΥΟΥ

Για το

ΔΙΚΤΥΟ για την Μεταρρύθμιση στην

Ελλάδα και την Ευρώπη

Διάκου 20 & Συγγρού 1

11743, Αθήνα

τηλ: 210 9247814

φαξ: 210 9227244

www.todiktio.eu

info@todiktio.gr

² <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/communication-artificial-intelligence-europe>

³ <https://www.forbes.com/sites/samshead/2018/04/24/european-scientists-call-for-ai-institute-as-us-and-china-pull-away/#6999738c610b>